

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 53 - FEBRUARI 2020

[nl](#) [fr](#) [en](#)

VACATURES

Er zijn vijf nieuwe vacatures uitgeschreven, waarvan twee voor onderzoeksprojecten die CegeSoma zeer binnenkort aanvat. [MEER INFO](#) (<https://new.cegesoma.be/nl/vacatures>)

TEVREDENHEIDSONDERZOEK

Uw mening is belangrijk voor ons ! Twee maanden na de start van de nieuwe website van het CegeSoma vragen we u hoe we die nog kunnen verbeteren ... [MEER INFO](#)

(<https://new.cegesoma.be/nl/news/tevredenheidsenquête>)

UITNODIGING

Welkom bij het CegeSoma op 23 maart 2020 van 12u30 tot 14u00 voor een conferentie-debat met Florence Rasmont en Ornella Rovetta (in het Frans) in het kader van onze bijeenkomsten publieksgeschiedenis: ' Herdenking van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994 : terugblik op het ontstaan van de publieke herinnering in Rwanda'. [MEER INFO](#) (<https://new.cegesoma.be/nl/event/herdenking-van-de-volkerenmoord-op-de-tutsi-van-1994-terugblik-op-het-ontstaan-van-de-publieke>)

PROJECT

Er is een nieuw onderzoeksproject van start gegaan bij het CegeSoma: 'People @ War. A social history of the Second World War and its Remembrance in Belgium'. Het is de bedoeling te bestuderen hoe 'gewone mensen' de Tweede Wereldoorlog en zijn gevolgen hebben ervaren. [MEER INFO](#)

(<https://new.cegesoma.be/nl/project/project-peoplewar-social-history-second-war-and-its-remembrance-belgium>)

ARCHIEVEN

Ontdek of herontdek de archieven van Radio Bruxelles - Zender Brussel 1940-1945. Deze kunnen digitaal geraadpleegd worden in de leeszaal van het CegeSoma. Ze omvatten zowel opnames van de radio-uitzendingen door de bezetter vanuit het Nationaal Instituut voor de Radio-Omroep (NIR) tijdens de Tweede Wereldoorlog, als transcripties en andere stukken ter voorbereiding van de uitzendingen.

[MEER INFO](#) (<https://new.cegesoma.be/nl/geluidsarchief-zender-brussel-radio-bruxelles>)

EHRI

Een terugblik op de officiële start van de 'preparatory phase funding' van EHRI (European Holocaust Research Infrastructure), die van 11 tot 13 februari plaatsvond in München. [MEER INFO](#)

(<https://new.cegesoma.be/nl/news/kick-ehri-pp-m%C3%BCnchen-11-13-februari-2020>)

Vacatures

Het Rijksarchief werft aan :

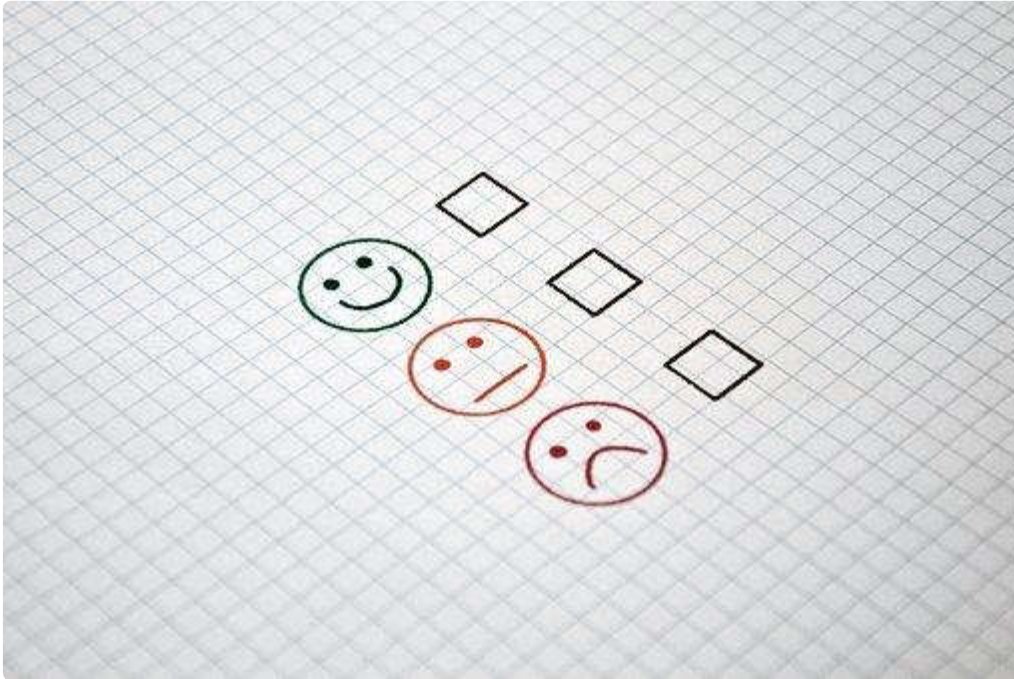
- **2 Historici** (m/v/x) (NL/FR) voor de BRAIN – projecten 'DIGICOLJUST' (*Colonial Violence, Subaltern Agency and Shared Archival Heritage : A Digital Platform of Colonial Judiciary Sources*) en 'NAPOL-INTEL' (Nationalisation de l'information policière en Belgique (1918-1961) : *Processus de démocratisation et gestion bureaucratique des connaissances* / Nationalisering van de politionele informatie in België (1918-1961) : Democratiseringsprocessen en bureaucratisch kennisbeheer) – Contract voor bepaalde duur (2 jaar) – niveau SW1 – Plaats van tewerkstelling (DIGICOLJUST) is [AGR2 \(Depot Joseph Cuvelier in Brussel\)](#) - Plaats van tewerkstelling (NAPOL-INTEL) is [Algemeen Rijksarchief](#) in Brussel. Gelieve voor elke functie een aparte kandidatuur in te dienen. Kandideren **vóór 1 april 2020**. [Klik hier om de vacatures te downloaden](#).

© Cegesoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Tevredenheidsonderzoek

Tevredenheidsonderzoek

Nieuwe website van het CegeSoma

In december vorig jaar ging de nieuwe thematische website van het CegeSoma online. De informatie uit de vorige versie werd op een totaal andere manier heropgebouwd. De nieuwe website heeft nog “kinderziekten” en moet nog verder worden aangevuld (soms met informatie over oudere projecten of activiteiten). Door te antwoorden op [de enquête die u vindt onder deze link](#) kan u ons helpen om de website te verbeteren. Het vergt slechts een vijftal minuutjes om op de vragen te antwoorden.

Dank bij voorbaat!

Ander nieuws

[Het Verzet in België een partijdige of een partiële geschiedenis ?](#)

[Het CegeSoma is aan het telewerken ....](#)

[AFGELAST - Ontmoeting Publieksgeschiedenis CegeSoma : lezing + debat over de herdenking van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994](#)

[VACATURES](#)

[Kick-off EHRI-PP in München 11-13 februari 2020](#)

[75 jaar na het begin van het regentschap ...](#)

[Belgium WWII: nieuws over onze blog en onze website ...](#)

[De focus op het verzet](#)

© Cegesoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Project](#) » Project People@War. A social history of the Second War and its Remembrance in Belgium.

Project People@War. A social history of the Second War and its Remembrance in Belgium.

War and Society   World War II

People@War. A social history of the Second War and its Remembrance in Belgium is een gezamenlijk initiatief van het Rijksarchief/CegeSoma en de Universiteit Gent in het kader van het FEDTWIN-programma van het federale wetenschapsbeleid. Door financiering van een langlopend onderzoeksproject combineert en versterkt het de expertise van een federale wetenschappelijke instelling en een universiteit.

People@War onderzoekt hoe 'gewone mensen' de Tweede Wereldoorlog en zijn nasleep beleefden. In antwoord op de toenemende maatschappelijke vraag naar informatie ontwikkelt het digitale en andere instrumenten om het wetenschappelijk onderzoek naar het grote publiek te vertalen.

Individuele dossiers van gerechtelijke en administratieve autoriteiten leggen de basis voor de analyse van vier verschillende groepen van de Belgische bevolking waarvan het leven rechtstreeks is beïnvloed door oorlog en bezetting, van 1940 tot decennia daarna: 1. collaborateurs, 2. oorlogsslachtoffers en arbeiders in Duitsland, 3. verzetsstrijders en 4. militairen. Samen gaat het over ongeveer vijftien procent van de toenmalige bevolking.

De centrale vraagstelling focust op het handelingsvermogen van mensen in de maatschappelijke crisis van de oorlogsjaren en de naoorlogse strijd voor erkenning. De analyse meet de impact van de jaren veertig op het leven van individuen, families en hun omgeving. Hoe gaan mensen om met oorlog, bezetting en de erfenis ervan? Welke interacties zijn er met de actoren van de bestuurlijke en gerechtelijke instellingen?

Vanuit dit bottom-up onderzoeksperspectief werkt *People@War* aan een nieuwe alomvattende sociale geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in België, ten bate van het maatschappelijke en politieke debat over de lange-termijnimpact van de Tweede Wereldoorlog en de herdenking van tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog in 2025. Daarnaast dient de grootschalige, systematische prospectie en exploratie van deze bronnen ook tot een betere ontsluiting en interpretatie ervan. De ontwikkeling van op maat gemaakte digitale hulpmiddelen zet in op een gebruiksvriendelijke toegang tot informatie voor de nabestaanden, onderzoekers en het brede publiek in het algemeen.

01/02/2020 – 31/01/2030

Project Manager(s)

Projectmedewerker(s)

Partners

TAGS

[verzet](#) [collaboratie](#) [sociale geschiedenis](#) [militaire geschiedenis](#) [dwangarbeid](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

Geluidsarchief Zender Brussel - Radio Bruxelles

13 februari laatstleden heeft UNESCO voor 9de keer de Werelddag van de radio gevierd. Een gelegenheid voor het CegeSoma om zijn radioarchieven extra in de schijnwerper te zetten, vooral dan de producties van de Duitse instelling Radio Bruxelles-Zender Brussel van 1940 tot 1945. Deze zijn nu digitaal toegankelijk en kunnen in onze leeszaal geraadpleegd worden.

- **Toegang en raadpleging** : Het bestand kan geraadpleegd worden in digitale vorm via de computers in de [leeszaal](#). De inhoud is vrij raadpleegbaar.
- **Reproductie** : Reproductie van de inhoud van het bestand is vrij in de leeszaal. Voor een aanvraag tot reproductie door het personeel van het CegeSoma, vindt u de praktische informatie [hier](#).
- **Toegangen** : 1) Inventaris geluidsarchief, rangschikking volgens datum ([Franstalige uitzendingen](#), [Nederlandstalige uitzendingen](#), [Duitstalige uitzendingen](#)) 2) [Transcriptie van de uitzendingen \(AA 1321\)](#) 3) [Transcriptie van de uitzendingen \(AA 33\)](#)

Beschrijving van het bestand :

De archieven van Zender Brussel - Radio Bruxelles maken deel uit van de overtuigingsstukken die het Krijgsauditoraat in beslag nam voor de naoorlogse processen wegens collaboratie.

De archieven werden aan het CegeSoma toevertrouwd bij zijn ontstaan aan het eind van de jaren zestig. Ze omvatten zowel opnames van de radio-uitzendingen door de bezetter vanuit het *Nationaal Instituut voor de Radio-Omroep* (NIR) tijdens de Tweede Wereldoorlog, als transcripties en andere stukken ter voorbereiding van de uitzendingen.

Radio is in tijden van oorlog een zeer doeltreffend communicatiemiddel. Nieuws van het front, officiële of clandestiene redevoeringen, gecodeerde berichten en propaganda-uitzendingen worden dagelijks naar de Belgische bevolking uitgezonden. Veel gezinnen herinneren zich nog de avonden die ze rond het radiotoestel doorbrachten. De radio is een echt informatie- en overtuigingsmiddel dat zowel door de bezetter als door de geallieerden wordt ingezet.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zendt de Belgische overheid haar uitzendingen voornamelijk uit vanuit Londen of Leopoldstad. Al vanaf de eerste uren na de inval van het Duitse leger concentreren de programma's van het *Nationaal Instituut voor de Radio-Omroep* (NIR) zich op de onmiddellijke actualiteit om de bevolking 'in real time' te informeren over het verloop van de gebeurtenissen.

De tweede propaganda-as wordt door de Duitsers in bezet gebied opgezet. Op 28 mei 1940 eisen de Duitsers de gebouwen van het NIR op. Omdat de Belgische overheid de technische installaties voor haar vertrek naar Londen had laten vernietigen, moest de bezetter gedurende de hele oorlog mobiele zenders gebruiken.

Op 31 juli worden *Radio Bruxelles* en *Zender Brussel* door een besluit van de *Militärverwaltung* officieel in het leven geroepen. De werking van de nieuwe *zenders* werd verzekerd door ongeveer 500 Belgische burgers waarvan de meesten voordien bij het NIR actief waren. De Duitse propaganda werd in eerste instantie georganiseerd door het militaire bestuur maar stond ook onder controle van Goebbels in Berlijn.

Heel wat radioarchieven van de Tweede Wereldoorlog zijn jammer genoeg verloren gegaan, maar een deel is toch bewaard gebleven. Dat is - gedeeltelijk - zo voor de uitzendingen van de bezetter vanuit de lokalen van het NIR die het Auditoraat-Generaal bij de bevrijding in beslag heeft genomen en die eerst voor bewaring aan het Rijksarchief en nadien aan het CegeSoma, bij zijn ontstaan als Studiecentrum voor de Tweede Wereldoorlog, werden toevertrouwd.

Het CegeSoma bewaart een verzameling 78-toerenplaten van de uitzendingen van *Radio Bruxelles* en *Zender Brussel*. Die omvat zo'n duizend platen voor het franstalige deel en bijna 2.000 platen voor het nederlandstalige deel, en daar komen dan nog ongeveer 500 platen in het Duits bij. Eerst werd de verzameling bewaard in de lokalen aan het Leuvenseplein, dan in het *Résidence Palace* en aan de Luchtvaartsquare. Nu bevinden de platen zich in een geklimatiseerd lokaal van de opslagruimte van het CegeSoma in de Belgradostraat in Vorst. Naast de audioarchieven van *Radio Bruxelles* en *Zender Brussel* bewaart CegeSoma ook de transcripties van de uitzendingen en enkele administratieve dossiers met als referentie AA33, AA1321 en AA1522 die summier beschreven zijn in de overeenkomstige inventarissen.

Dankzij het digitaliseringsprogramma digit03 gefinancierd door het Federaal Wetenschapsbeleid zijn alle radio-uitzendingen nu digitaal beschikbaar in de leeszaal van het CegeSoma. De digitalisering van de papieren archieven is ook gestart, maar het project, dat deels door onze interne ploegen gerealiseerd wordt, zal pas binnen twee of drie jaar klaar zijn. Toch zijn de transcripties van de uitzendingen tussen juli 1940 en maart 1942 al beschikbaar in de leeszaal, en ook alle uitzendingen van "*L'Echo du Jour*". Opgelet: het gaat natuurlijk om de transcripties die na de oorlog bewaard bleven. Die beslaan niet alle uitzendingen van *Radio Bruxelles* en *Zender Brussel*. Ze stemmen ook niet altijd overeen met de audioversies die we bewaren.

Voor meer informatie :

- Rase, Céline. *Les ondes en uniforme : la propagande de Radio Bruxelles en Belgique occupée (1940-1944)*. Namur : Presses Universitaires de Namur, 2011.
- Dujardin, Jean. "Belgique." Edited by Hélène Eck. *La Guerre Des Ondes : Histoire Des Radios de Langue Française Pendant La Deuxième Guerre Mondiale*. Paris: Armand Colin, 1985.
- Thys, Pierre. *La collaboration intellectuelle en Belgique francophone pendant la Seconde Guerre mondiale : le cas de Radio-Bruxelles et de son personnel directeur*. Bruxelles : ULB, 1994.
- Lhoir, Ghislain. *La mission Samoyède : les maquisards de la Radio Nationale Belge, 1940-1944*. Bruxelles : Didier Hatier, 1984
- [Rase, Céline & Gillet, Florence. Radiopropaganda op Belgium WWII](#)
- [Gillet, Florence. "Le Fantôme de la radio", une mise à l'honneur des archives radiophoniques et télévisuelles op Belgium WWII \(Blog\)](#)

Interessante links

[Pallas : hoofdcatalogus van de collecties van het CegeSoma >](#)

[Search : zoekrobot van het Rijksarchief >](#)

[https://www.belgiumwwii.be/nl/belgie-in-oorlog/artikels/radiopropaganda.html >](https://www.belgiumwwii.be/nl/belgie-in-oorlog/artikels/radiopropaganda.html)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Kick-off EHRI-PP in München 11-13 februari 2020

Kick-off EHRI-PP in München 11-13 februari 2020

Van 11 tot 13 februari 2020 kwamen de partners van *EHRI (European Holocaust Research Infrastructure)* samen in het *Institut für Zeitgeschichte* in München voor de officiële opstart van de 'preparatory phase funding'.

Deze *preparatory phase funding*, die in december 2019 begon, is een driejarige projectfinanciering van de Europese Commissie die bedoeld is om de overgang te maken van een project, zoals in de eerste twee fases van *EHRI* naar een permanente onderzoeksinfrastructuur. Dit betekent dat ook de financiering anders wordt : niet langer een projectfinanciering die per definitie tijdelijk is, maar een blijvende en duurzame financiering. Een Europese onderzoeksinfrastructuur opbouwen is een werk van lange adem dat grondige voorbereiding vergt. Niet alleen juridische, maar ook financiële, beleidsmatige vragen en kwesties die verband houden met onderzoeksstrategie moeten worden opgelost. Die voorbereiding op de rails zetten is precies het doel van de *preparatory phase funding*.

De kick-off was een gelegenheid voor de verschillende partners – voor België het Rijksarchief-Cegesoma en Kazerne Dossin - om in de vergaderingen over de verschillende werkpakketten met elkaar kennis te maken, een beter zicht te krijgen op de prioritaire taken en vooral om de samenhang tussen de werkpakketten beter te begrijpen.

Een panelgesprek met 'ervaringsdeskundigen' over het thema 'hoe een onderzoeksinfrastructuur opzetten', geleid door onze collega Adina Babesh, maakte het al bij al nog vrij abstracte project wat concreter.

Het is alvast duidelijk geworden dat de nieuwe fase die *EHRI* nu is ingegaan heel anders zal zijn dan een klassiek onderzoeksproject, dat een inhoudelijk-wetenschappelijke focus heeft. Nu gaat het er eerder om de randvoorwaarden te creëren om verder (transnationaal) onderzoek te doen, internationale samenwerking tussen onderzoekers te vergemakkelijken en collecties dichterbij de onderzoeker te brengen en het gebruik ervan te faciliteren.

Ander nieuws

[Het Verzet in België een partijdige of een partiële geschiedenis ?](#)

[Het CegeSoma is aan het telewerken ....](#)

[AFGELAST - Ontmoeting Publieksgeschiedenis CegeSoma : lezing + debat over de herdenking van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994](#)

[VACATURES](#)

[Tevredenheidsonderzoek](#)

[75 jaar na het begin van het regentschap ...](#)

[Belgium WWII: nieuws over onze blog en onze website ...](#)

[De focus op het verzet](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Herdenking van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994 : terugblik op het ontstaan van de publieke herinnering in Rwanda

Herdenking van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994 : terugblik op het ontstaan van de publieke herinnering in Rwanda

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2020 - 7)

Oorlog en Maatschappij [Conferentie](#)

Lezing met debat (in het Frans), gastspreker: Florence Rasmont

Debat gemodereerd door Ornella Rovetta

Vandaag staan op Rwandees grondgebied honderden gedenktekens, van eenvoudige graven tot echte herdenkingscomplexen zoals het *Kigali genocide memorial* midden in de hoofdstad. Ieder jaar in april herdenken miljoenen Rwandezers de genocide in scholen, parochies, bedrijven, gevangenissen en overheidsinstellingen. Heel het land houdt de herinnering levendig aan de slachtoffers van de volkerenmoord op de Tutsi van 1994, een bloedbad dat tussen april en juli 1994 meer dan 800 000 levens eiste.

In Rwanda is de publieke en officiële herinnering aan de gebeurtenissen van 1994 niet op één dag tot stand gekomen. Ze is het resultaat van prille regeringsinitiatieven aan het einde van de genocide. Het overheidsbeleid in dat verband werd ondersteund – maar ook aangevochten – door talrijke initiatieven van

privépersonen en verenigingen, waarbij spanningen ontstonden en er moest onderhandeld worden over de manier om de gebeurtenissen te herdenken.

Voor de 7de Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma zal historica Florence Rasmont terugblikken op de oorsprong van de publieke herinnering, het onderwerp van haar doctoraatsverhandeling in de hedendaagse geschiedenis. Ze zal het verloop van haar onderzoek in Rwanda toelichten en nader ingaan op de uitdagingen van de publieke herinnering en de hoofdactoren daarvan. Haar lezing biedt ook de gelegenheid om bijkomend een beeld te schetsen van het hedendaagse Rwanda.

Het debat zal worden gemodereerd door historica Ornella Rovetta die aan de *ULB* een doctoraatsverhandeling schreef over het internationaal Rwandatribunaal.

Genodigden :

Florence Rasmont is doctor in de hedendaagse geschiedenis aan de *ULB*. Ze behaalde haar doctoraat met haar thesis '*Commémorer sur les collines. Lieux et acteurs de la mémoire locale du génocide tutsi au Rwanda (1990-2001)*'. Sinds 1 november 2017 werkt ze bij het CegeSoma/Rijksarchief aan het TRANSMEMO-project (familieherinneringen aan de collaboratie en het verzet tijdens Wereldoorlog II) .

Ornella Rovetta is doctor in de hedendaagse geschiedenis en docente aan de *ULB* en de *Université Saint-Louis Bruxelles*. Ze doet onderzoek over het internationaal strafrecht en Rwanda. In 2019 heeft ze bij uitgeverij Belin '*Un génocide au tribunal. Le Rwanda et la justice internationale*' gepubliceerd.

23/03/2020 - 12:30 – 14:00

Praktische info :

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, , Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel;

Wanneer: maandag 23 maart 2020 (12.30 – 14.00)

Graag vooraf inschrijven bij isabelle.ponteville@arch.be of telefonisch op nummer 02.556.92.11

Een lichte maaltijd* is mogelijk (€ 5 vooraf over te maken op het rekeningnummer van het CegeSoma : IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: naam en voornaam + OPG7 + keuze).

* Keuze 1 : biobroodje kaas en groenten (+ plat water, spuitwater of fruitsap)

* Keuze 2 : biobroodje ham en groenten (+ plat water, spuitwater of fruitsap)

Aarzel niet om ook andere geïnteresseerden mee te vragen !

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

TAGS

[volkerenmoord](#) [herdenking](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11